

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 320-01/14-15/ EPA 2096 - VI
Ljubljana, 15. 10. 2014

Državni svet Republike Slovenije je na 22. seji 15. 10. 2014, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/2013), sprejel naslednje

M N E N J E

k Poročilu o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2013

Državni svet **se je seznanil** s Poročilom o stanju na področju energetike v Sloveniji 2013, ki ga je Državnemu zboru predložila Agencija za energijo.

Agencija za energijo, ki je v preteklih letih enkrat letno poročala o svojem delu Vladi, v skladu z novim Energetskim zakonom poroča tudi Državnemu zboru, in sicer o stanju na področju energetike v Sloveniji oziroma o razmerah na trgih z električno energijo in zemeljskim plinom ter o področju oskrbe s toploto. Poročilo zajema tudi vsebine, ki so potrebne za poročanje Evropski komisiji o morebitnem prevladujočem položaju na trgu z električno energijo, okoriščanju in zatiranju konkurence. Medtem ko je Agencija za energijo do uveljavitve novega Energetskega zakona nadzirala regulirane dejavnosti v energetiki, je pridobila veliko novih nalog in njena nova odgovornost zajema tudi nadzor tržnih dejavnosti na teh trgih. Slovenija ima v primerjavi z drugimi državami zelo odprt energetski trg. Medtem ko je na področju električne energije že zagotovljena velika konkurenčnost trga, se na področju zemeljskega plina z večanjem števila uvoznikov konkurenčnost tudi povečuje. Ugotovitev pripravljavca poročila je, da je bilo z vidika razvoja energetskih trgov in stopnje njihove konkurenčnosti ter varnosti in kakovosti oskrbe za Slovenijo leto 2013 dobro leto.

Državni svet ugotavlja, da so bile cene električne energije 2013 za odjemalce na organiziranih trgih (borzah) ugodne, vendar so se povečali prispevki za podpore za okolju prijazno proizvodnjo električne energije kar za 300 odstotkov. Zaradi tega so se 2013 dvignile končne cene električne energije. Struktura cene električne energije za gospodinjstevskega odjemalca kaže, da je kar 60 odstotkov cene električne energije fiksnih in predstavlja dodatke in prispevke, ki jih določi Vlada (npr. prispevek za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije, dodatek k omrežnini, trošarina) in odjemalec električne energije na njihovo višino ne more vplivati, medtem ko lahko na

višino 40-odstotnega deleža končne cene električne energije vpliva z večjo oziroma manjšo porabo ali zamenjavo dobavitelja. Državni svet izpostavlja in se pridružuje opozorilu Agencije za energijo, da je v končnem znesku za plačilo dobavljene električne energije fiksnih postavk, ki jih določi Vlada, preveč. Zaradi tega je trženje oziroma menjava dobavitelja električne energije relativno nezanimiva, predvsem pa je po mnenju Državnega sveta nesprejemljivo, da večji delež končne cene dobavljene električne energije določi Vlada s podzakonskim aktom. Državni svet v skladu s prvim odstavkom 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05-uradno prečiščeno besedilo, 95/09 - odl. US, 21/13 - ZFDO-F) predlaga, da Vlada in ministrstvo, pristojno za energetiko, predstavita in pojasnita vsebino končnega zneska za plačilo dobavljene električne energije za odjemalce in na podlagi katerih predpisov so določene posamezne postavke.

V povezavi z letošnjim žledolomom, ki je prizadel velik del Slovenije in pokazal ranljivost slovenskega prenosnega elektroenergetskega omrežja, Državni svet opozarja na nujnost obnove in gradnjo novih daljnovodov (npr. 400 kV daljnovod Cirkovce - Pince proti Madžarski), ki so pomembne investicije tudi z vidika gospodarske rasti v Sloveniji. Državni svet se sicer zaveda dolgotrajnosti postopkov umeščanja energetske infrastrukture v prostor, vendar je treba storiti vse, da se postopki pospešijo.

Državni svet se pridružuje apelu Agencije za energijo, da se dobički distribucijskih podjetij namenijo za sanacijo žledoloma in nujne investicije in da ga država kot njihov pretežni lastnik ne pobere prek dividend.

Čeprav v Sloveniji proizvedemo več električne energije, kot jo porabimo, je pokritost slovenske porabe električne energije približno 91 %, ker pripada polovica proizvedene električne energije v NEK Republiki Hrvaški. Državni svet tudi ugotavlja, da se proizvede manj električne energije iz obnovljivih virov energije, kot se zbere prispevkov za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije, ki ga plačujejo končni odjemalci električne energije. Glede na to, da se električna energija kupuje na globalnem trgu in da je naš cilj 25-odstotni delež obnovljivih virov energije v rabi bruto končne energije do 2020, Državni svet zanima, ali se izvaja nadzor pri trgovanju z energijo in ugotavlja izvor in vrsta energije (zelena energija).

Državni svet je bil seznanjen, da so bile pozitivne posledice opazne predvsem pri zemeljskem plinu, kjer se je nadaljeval trend nižanja cen, ki so se že približale povprečju cen držav EU. Se je pa 2013 povečala odvisnost Slovenije od ruskega plina, saj niso bile več sklenjene pogodbe o dobavi plina iz Alžirije. Poraba plina se je že tretje leto zapored zmanjšala. Državni svet ugotavlja, da je sedanja situacija odnosov med Ukrajino in Rusijo ter EU in s tem povezano oskrbo evropskih držav z zemeljskim plinom pokazala, da je za zanesljivost in nemotenost oskrbe ter ugodno ceno zemeljskega plina najbolje, če se ga na mednarodnih trgih kupuje tako bilateralno (na podlagi fiksnih pogodb) kot na organiziranih trgih (borzah). V zvezi z izjavo direktorja sekretariata Energetske skupnosti v Sobotni prilogi Dela z dne 4. 10. 2014, da Južnega toka Slovenci ne bomo dobili, Državni svet v skladu s prvim odstavkom 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05-uradno prečiščeno besedilo, 95/09 - odl. US, 21/13 - ZFDO-F) poziva Vlado, da poda

pojasnilo glede načrtovanja in izvajanja projekta Južni tok na delu trase po ozemlju Republike Slovenije.

Glede na to, da Vlada pripravlja in izvršuje energetska politika v državi, Državni svet tudi zanima, ali Vlada pripravlja kakšne ukrepe, da bi toplotne v večji meri uporabljale lesno surovino, ki je preplavila slovensko tržišče po letošnjem žledolomu.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Jernej Verbič.

Mitja Bervar
predsednik